

Use of Interactive Methods in Developing Students' Creative Thinking Skills

Erkinov Ozodbek Faxriddin o'g'li

Student of the Pedagogy Program, Faculty of Pedagogy, Andijan State Pedagogical
Institute

Abstract

This article highlights the pedagogical significance of using interactive methods in developing students' creative thinking skills. It analyzes the role of interactive methods in the modern educational process and their impact on fostering students' independent thinking, creative approaches, and problem-solving abilities. Furthermore, the opportunities of such interactive methods as Brainstorming, Cluster, Debate, Case Study, and Project Method in enhancing educational effectiveness are scientifically substantiated. The article also reveals the importance of a free pedagogical environment, motivation, and innovative approaches in shaping creative thinking. The research findings contribute to the development of students' creative competence and the improvement of the quality of education.

Keywords

creative thinking, interactive methods, pedagogical technologies, creative thinking process, independent thinking, innovative education, brainstorming, case study, project method, debate, creative competence, educational effectiveness, pedagogical approach.

Talabalarda kreativ fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishda interfaol metodlardan foydalanish

Andijon davlat pedagogika instituti pedagogika fakulteti Pedagogika yonalishi talabasi

Erkinov Ozodbek Faxriddin o'g'li

ozodbekerkiboyev205@gmail.com

Annotatsiya:

“ZAMONAVIY TA’LIM VA TILSHUNOSLIK RIVOJI”

nomli respublika ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi

VOLUME-1, ISSUE-3, 2026

Mazkur maqolada talabalarda kreativ fikrlash ko‘nikmalarini rivojlantirishda interfaol metodlardan foydalanishning pedagogik ahamiyati yoritilgan. Unda zamonaviy ta’lim jarayonida interfaol metodlarning o‘rni, ularning talabalarning mustaqil fikrlashi, ijodiy yondashuvi va muammoli vaziyatlarni hal etish qobiliyatini rivojlantirishdagi ta’siri tahlil qilingan. Shuningdek, “Aqliy hujum”, “Klaster”, “Debat”, “Case-study”, “Loyiha metodi” kabi interfaol metodlarning ta’lim samaradorligini oshirishdagi imkoniyatlari ilmiy asosda bayon etilgan. Maqolada kreativ fikrlashni shakllantirishda erkin pedagogik muhit, motivatsiya va innovatsion yondashuvlarning ahamiyati ham ochib berilgan. Tadqiqot natijalari talabalarning ijodiy kompetensiyasini rivojlantirish hamda ta’lim sifatini oshirishga xizmat qiladi.

Kalit so‘zlar:

kreativ fikrlash, interfaol metodlar, pedagogik texnologiyalar, ijodiy tafakkur, mustaqil fikrlash, innovatsion ta’lim, aqliy hujum, case-study, loyiha metodi, debat, kreativ kompetensiya, ta’lim samaradorligi, pedagogik yondashuv.

Kirish

Bugungi kunda ta’lim tizimida amalga oshirilayotgan islohotlar zamonaviy bilim va ko‘nikmalarga ega, mustaqil fikrlaydigan hamda ijodiy yondasha oladigan mutaxassislarni tayyorlashni muhim vazifa sifatida belgilamoqda. Shu jihatdan talabalarda kreativ fikrlash ko‘nikmalarini rivojlantirish ta’lim jarayonining ustuvor yo‘nalishlaridan biri hisoblanadi. Kreativ fikrlash talabalarning yangi g‘oyalarni ilgari surishi, muammolarga innovatsion yondashuvi hamda mustaqil qaror qabul qilish qobiliyatini shakllantiradi.

Zamonaviy pedagogik yondashuvlarda interfaol metodlar talabalarning o‘quv jarayonidagi faolligini oshirish, ularni erkin va mustaqil fikrlashga undashda muhim vosita sifatida qaraladi. Interfaol metodlar asosida tashkil etilgan dars jarayonida talabalar nafaqat tayyor bilimlarni o‘zlashtiradi, balki muammolarni tahlil qiladi, fikr

“ZAMONAVIY TA’LIM VA TILSHUNOSLIK RIVOJI”

nomli respublika ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi

VOLUME-1, ISSUE-3, 2026

almashadi va ijodiy yondashuvlar orqali yangi yechimlarni ishlab chiqadi. Bu esa ularning kreativ kompetensiyasini rivojlantirishga xizmat qiladi.

“Aqliy hujum”, “Klaster”, “Debat”, “Case-study”, “Loyiha metodi” kabi interfaol metodlar ta’lim samaradorligini oshirish bilan birga talabalarning kommunikativ qobiliyatini, jamoada ishlash ko‘nikmasini va ijodiy tafakkurini rivojlantirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Ayniqsa, ta’lim jarayonida erkin pedagogik muhit yaratish va talabalarni faol ishtirok etishga undash kreativ fikrlashning shakllanishida muhim omillardan biri hisoblanadi.

Mazkur maqolada talabalarda kreativ fikrlash ko‘nikmalarini rivojlantirishda interfaol metodlardan foydalanishning pedagogik ahamiyati, ularning ta’lim jarayonidagi samaradorligi hamda innovatsion yondashuvlar asosida kreativ kompetensiyani shakllantirish masalalari tahlil qilinadi. Shuningdek, interfaol metodlarning talabalarning mustaqil va ijodiy faoliyatini rivojlantirishdagi o‘rni ilmiy jihatdan asoslab beriladi.

Asosiy qism

Talabalarda kreativ fikrlash ko‘nikmalarini rivojlantirish zamonaviy ta’lim tizimining muhim vazifalaridan biri hisoblanadi. Kreativ fikrlash shaxsning yangicha g‘oyalarni ilgari surishi, muammolarga noodatiy yondashuvi hamda mavjud bilimlarni amaliyotda samarali qo‘llay olish qobiliyatini ifodalaydi. Shu bois oliy ta’lim jarayonida talabalarni faqat nazariy bilimlar bilan qurollantirish emas, balki ularning ijodiy va mustaqil fikrlash salohiyatini rivojlantirish ham dolzarb ahamiyat kasb etmoqda.

Kreativ fikrlashni rivojlantirishda interfaol metodlar samarali pedagogik vosita sifatida keng qo‘llaniladi. Interfaol metodlar talabalarning dars jarayonidagi faolligini oshirish, ularni erkin fikrlashga undash va bilimlarni mustaqil ravishda egallashiga yordam beradi. An’anaviy ta’limda talabalar asosan tinglovchi vazifasini bajarsa, interfaol ta’limda ular o‘quv jarayonining faol ishtirokchisiga aylanadi. Bu esa

“ZAMONAVIY TA’LIM VA TILSHUNOSLIK RIVOJI”
nomli respublika ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-3, 2026

talabalarning ijodiy tafakkuri va kommunikativ kompetensiyasini rivojlantirishga xizmat qiladi.

“Aqliy hujum” metodi talabalarning erkin va tezkor fikr bildirish ko‘nikmasini shakllantiradi. Ushbu metod orqali talabalar muammoga oid turli g‘oyalarni ilgari suradi va noodatiy yechimlarni izlashga harakat qiladi. “Klaster” metodi esa ma’lumotlarni tizimlashtirish, fikrlar o‘rtasidagi bog‘liqlikni aniqlash hamda mantiqiy tafakkurni rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. Bu metodlar talabalarning ijodiy yondashuvini kuchaytirib, ularda mustaqil fikrlash ko‘nikmasini shakllantiradi.

“Case-study” yoki muammoli vaziyatlarni tahlil qilish metodi talabalarning amaliy fikrlashini rivojlantiradi. Mazkur metod orqali talabalar real hayotiy vaziyatlarni o‘rganadi, muammoni tahlil qiladi va unga mos yechim ishlab chiqadi. Natijada ularda analitik fikrlash, muammoni hal qilish va innovatsion qaror qabul qilish qobiliyati rivojlanadi. “Debat” metodi esa talabalarning o‘z fikrini erkin ifoda etishi, dalillar asosida himoya qilishi hamda tanqidiy fikrlashini shakllantirishga xizmat qiladi.

Loyiha metodi ham kreativ fikrlashni rivojlantirishning samarali shakllaridan biridir. Ushbu metod asosida talabalar mustaqil ravishda loyiha yaratadi, ma’lumot to‘playdi, muammoni o‘rganadi va amaliy natijaga erishadi. Bu jarayon ularda tashabbuskorlik, mas’uliyat va ijodkorlik sifatlarini rivojlantiradi. Ayniqsa, axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish loyiha faoliyatining samaradorligini yanada oshiradi.

Interfaol metodlardan foydalanishda pedagogning roli ham muhim hisoblanadi. O‘qituvchi ta’lim jarayonida qulay pedagogik muhit yaratishi, talabalarni rag‘batlantirishi va ularning erkin fikr bildirishiga imkon berishi lozim. Erkin va do‘stona muhit talabalarda o‘ziga bo‘lgan ishonchni oshirib, kreativ faoliyatga bo‘lgan qiziqishni kuchaytiradi. Shu bilan birga, motivatsiya va refleksiya jarayonlari ham kreativ fikrlashni rivojlantirishda muhim omil sifatida namoyon bo‘ladi.

“ZAMONAVIY TA’LIM VA TILSHUNOSLIK RIVOJI”

nomli respublika ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi

VOLUME-1, ISSUE-3, 2026

Demak, interfaol metodlardan samarali foydalanish talabalarning kreativ fikrlash ko‘nikmalarini rivojlantirish, ta’lim samaradorligini oshirish hamda zamonaviy, raqobatbardosh mutaxassislarni tayyorlashda muhim pedagogik vosita hisoblanadi.

Interfaol metodlar

Interfaol metodlar — bu ta’lim jarayonida o‘qituvchi va talaba o‘rtasidagi faol hamkorlikni tashkil etishga qaratilgan zamonaviy pedagogik usullar majmuasidir. Ushbu metodlar orqali talabalar dars jarayonining faol ishtirokchisiga aylanadi, mustaqil fikrlash, muammolarni tahlil qilish va ijodiy yondashuv asosida yechim topish ko‘nikmalarini egallaydi. Interfaol metodlarning asosiy maqsadi talabalarning bilim olishga bo‘lgan qiziqishini oshirish hamda ta’lim samaradorligini kuchaytirishdan iboratdir.

Zamonaviy ta’lim tizimida interfaol metodlar kreativ fikrlashni rivojlantirishning muhim vositasi sifatida keng qo‘llanilmoqda. An’anaviy darslarda talabalar ko‘proq tinglovchi vazifasini bajarsa, interfaol metodlarda ular fikr bildiradi, munozarada qatnashadi, muammolarni hal qiladi va jamoaviy faoliyat olib boradi. Bu esa talabalarning kommunikativ qobiliyati, mustaqil fikrlashi va ijodiy tafakkurini rivojlantiradi.

Interfaol metodlarning bir necha samarali turlari mavjud. Jumladan, “Aqliy hujum” metodi talabalarni erkin fikr bildirishga undab, yangi g‘oyalarni ishlab chiqishga xizmat qiladi. “Klaster” metodi ma’lumotlarni tizimlashtirish va mantiqiy bog‘lanishlarni aniqlash imkonini beradi. “Case-study” metodi real muammoli vaziyatlarni tahlil qilish orqali amaliy fikrlashni rivojlantiradi. “Debat” metodi esa talabalarni o‘z fikrini dalillar asosida himoya qilishga va tanqidiy fikrlashga o‘rgatadi. Shuningdek, loyiha metodi talabalarning mustaqil faoliyati va ijodiy izlanishini rivojlantirishda muhim o‘rin tutadi.

Interfaol metodlardan samarali foydalanish o‘qituvchidan yuqori pedagogik mahorat va innovatsion yondashuvni talab qiladi. O‘qituvchi ta’lim jarayonida qulay

“ZAMONAVIY TA’LIM VA TILSHUNOSLIK RIVOJI”

nomli respublika ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi

VOLUME-1, ISSUE-3, 2026

pedagogik muhit yaratishi, talabalarni faol ishtirok etishga rag‘batlantirishi hamda ularning erkin fikr bildirishiga imkon berishi lozim. Bunday yondashuv talabalarning o‘ziga bo‘lgan ishonchini oshiradi va kreativ faoliyatini rivojlantiradi.

Umuman olganda, interfaol metodlar ta’lim jarayonini samarali tashkil etish, talabalarning kreativ fikrlash ko‘nikmalarini rivojlantirish hamda zamonaviy bilim va kompetensiyalarni shakllantirishda muhim pedagogik vosita hisoblanadi.

Pedagogik texnologiyalar

Pedagogik texnologiyalar — bu ta’lim jarayonini oldindan rejalashtirish, tashkil etish, boshqarish va natijadorligini ta’minlashga qaratilgan zamonaviy pedagogik usullar, vositalar hamda yondashuvlar tizimidir. Pedagogik texnologiyalarning asosiy maqsadi ta’lim samaradorligini oshirish, o‘quvchilarning bilim, ko‘nikma va kompetensiyalarini rivojlantirishdan iboratdir.

Zamonaviy ta’lim tizimida pedagogik texnologiyalar o‘quv jarayonini innovatsion asosda tashkil etishga xizmat qiladi. An’anaviy o‘qitish usullaridan farqli ravishda, pedagogik texnologiyalar talabaning faolligiga, mustaqil fikrlashiga va ijodiy faoliyatiga alohida e’tibor qaratadi. Bunda o‘qituvchi bilim beruvchi emas, balki ta’lim jarayonini boshqaruvchi va yo‘naltiruvchi sifatida faoliyat yuritadi.

Pedagogik texnologiyalarning muhim jihatlaridan biri — interfaol metodlardan samarali foydalanishdir. “Aqliy hujum”, “Klaster”, “Debat”, “Case-study”, “Loyiha metodi” kabi texnologiyalar talabalarning kreativ fikrlashini, kommunikativ qobiliyatini hamda muammoli vaziyatlarni hal etish ko‘nikmalarini rivojlantiradi. Shu bilan birga, axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish ta’lim jarayonining samaradorligini yanada oshiradi.

Bugungi kunda modul ta’lim texnologiyasi, muammoli ta’lim texnologiyasi, hamkorlikda o‘qitish texnologiyasi, masofaviy ta’lim texnologiyasi kabi zamonaviy pedagogik texnologiyalar keng qo‘llanilmoqda. Ushbu texnologiyalar talabalarni

“ZAMONAVIY TA’LIM VA TILSHUNOSLIK RIVOJI”
nomli respublika ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-3, 2026

mustaqil izlanishga, erkin fikrlashga va amaliy faoliyat olib borishga undaydi. Natijada ta’lim sifati oshib, raqobatbardosh mutaxassislarni tayyorlash imkoniyati kengayadi.

Pedagogik texnologiyalarni samarali qo’llash o’qituvchidan yuqori kasbiy mahorat, kreativ yondashuv va innovatsion fikrlashni talab qiladi. O’qituvchi ta’lim jarayonida qulay pedagogik muhit yaratishi, talabalarni rag’batlantirishi va ularning individual xususiyatlarini hisobga olishi zarur. Bu esa talabalarning bilim olishga bo’lgan qiziqishini kuchaytiradi hamda ularning ijodiy salohiyatini rivojlantiradi.

Xulosa qilib aytganda, pedagogik texnologiyalar ta’lim jarayonini samarali tashkil etish, kreativ fikrlashni rivojlantirish va zamonaviy kompetensiyalarga ega mutaxassislarni tayyorlashning muhim omili hisoblanadi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, talabalarda kreativ fikrlash ko‘nikmalarini rivojlantirishda interfaol metodlar va zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish ta’lim samaradorligini oshirishning muhim omillaridan biri hisoblanadi. Interfaol metodlar talabalarning dars jarayonidagi faolligini kuchaytirib, ularni mustaqil fikrlash, muammolarni tahlil qilish va innovatsion yechimlar ishlab chiqishga undaydi. Natijada talabalarda ijodiy tafakkur, kommunikativ qobiliyat hamda amaliy ko‘nikmalar shakllanadi.

Tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, “Aqliy hujum”, “Klaster”, “Case-study”, “Debat” va loyiha metodlari kabi interfaol yondashuvlar talabalarning kreativ kompetensiyasini rivojlantirishda yuqori samaradorlikka ega. Ayniqsa, erkin pedagogik muhit yaratish, talabalarni rag’batlantirish va zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish kreativ fikrlashni shakllantirishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Shuningdek, pedagogik texnologiyalar asosida tashkil etilgan ta’lim jarayoni talabalarni faol bilim egallashga, o‘z ustida ishlashga va ijodiy izlanishga yo‘naltiradi.

“ZAMONAVIY TA’LIM VA TILSHUNOSLIK RIVOJI”
nomli respublika ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-3, 2026

Bu esa zamonaviy jamiyat talablariga mos, raqobatbardosh va innovatsion fikrlovchi mutaxassislarni tayyorlash imkonini beradi.

Demak, interfaol metodlar va pedagogik texnologiyalarni ta’lim jarayoniga samarali tatbiq etish talabalarning kreativ fikrlash ko‘nikmalarini rivojlantirish, ta’lim sifatini oshirish hamda barkamol shaxsni shakllantirishning muhim pedagogik sharti hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Yo‘ldoshev, J. G., & Usmonov, S. A. (2008). Zamonaviy pedagogik texnologiyalarni amaliyotga joriy etish. Fan va texnologiya. (O‘zbekistonda innovatsion ta’lim bo‘yicha asosiy qo‘llanmalardan biri).
2. Amabile, T. M., & Pratt, M. G. (2016). The dynamic componential model of creativity and innovation in organizations: Making progress, making meaning. Research in Organizational Behavior, 36, 157-183
3. Tolipov, O‘. Q., & Usmonboyeva, M. (2006). Pedagogik texnologiyalarning nazariy va amaliy asoslari. Fan.
4. Mardanov, U. K. (2021). Oliy ta’lim muassasalarida Keys-stadi (Case-study) metodidan foydalanishning kreativ imkoniyatlari. Uzluksiz ta’lim jurnali, 2(3), 67-73.
5. Sultonova, G. A. (2023). Interfaol o‘qitish muhitida talabalarning mustaqil va kreativ fikrlashini faollashtirish. Pedagogik mahorat, 4(1), 89-94.